TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Quyết định giám đốc thẩm
Số: 197/2023/DS-GĐT
Ngày: 13/9/2023
V/v tranh chấp hợp đồng dịch vụ tư vấn khảo sát địa chất.

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

ỦY BAN THẨM PHÁN

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Bùi Đức Xuân.

Các Thẩm phán: Ông Võ Văn Khoa.

Bà Huỳnh Thanh Duyên.

- Thư ký phiên tòa: Ông Huỳnh Ngọc Trí - Thẩm tra viên.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Hà Văn Hừng - Kiểm sát viên cao cấp.

Ngày 13 tháng 9 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án dân sự về việc: *"Tranh chấp hợp đồng dịch vụ tư vấn khảo sát địa chất*" giữa:

1. Nguyên đơn: **Công ty TNHH Tư vấn Xây dựng và Giao thông Q**. Địa chỉ: Số X L, khóm Y, Phường Y, thành phố M, tỉnh M. Người đại diện theo pháp luật: Ông Trần Văn H, chức vụ: Giám đốc.

2. Bị đơn: **Bưu điện tỉnh M**. Địa chỉ: Số X L, Phường X, thành phố M, tỉnh M. Người đại diện theo pháp luật: Ông Lê Văn C, chức vụ: Giám đốc.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Trần Trọng HG, chức vụ: Phó Giám đốc Bưu điện tỉnh M và ông Trần Văn N, chức vụ: Nhân viên Đầu tư - XDCB Phòng Kế hoạch Kinh doanh Bưu điện tỉnh M (văn bản ủy quyền số 10108/GUQ-BĐCM ngày 30/6/2022).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Tại đơn khởi kiện đề ngày 26/5/2021 và quá trình giải quyết vụ án, người đại diện của Công ty TNHH Tư vấn xây dựng và giao thông Q (sau đây viết tắt là Công ty Q) là ông Trần Văn H trình bày:

Ngày 08/01/2016, Công ty Q với Bưu điện tỉnh M ký Hợp đồng số 08/2016/HĐ-TV tư vấn khảo sát địa chất công trình làm nhà Bưu điện huyện NH, tỉnh M. Công ty Q đã thực hiện xong khối lượng công việc đúng theo hợp đồng mà hai bên ký kết. Cụ thể: Bảng xác định giá trị khối lượng công việc theo hợp đồng đề nghị thanh toán (phụ lục 3a), Biên bản thanh lý hợp đồng năm 2016 và hóa đơn giá trị gia tăng.

Ngày 01/10/2019, Bưu điện tỉnh M mời Công ty Q thỏa thuận với nội dung: Do địa phương điều chỉnh quy hoạch nên dự án không thể triển khai, để có kinh phí thanh toán chi phí theo hợp đồng thì Công ty Q phải thanh lý hợp đồng với giá trị 0 đồng. Giám đốc Bưu điện tỉnh hứa cuối năm 2019 sẽ thanh toán cho Công ty Q, Công ty Q đồng ý ký vào Biên bản thanh lý hợp đồng.

Công ty Q đã nhiều lần gửi Giấy đề nghị thanh toán số tiền trên nhưng phía Bưu điện tỉnh không thực hiện. Công ty Q yêu cầu Bưu điện tỉnh M thanh toán số tiền 411.713.000 đồng.

Quá trình giải quyết vụ án, bị đơn là Bưu điện tỉnh M do người đại diện là ông Trần Trọng HG trình bày:

Giữa Bưu điện tỉnh M có ký hợp đồng và ký các biên bản thanh lý như ông H trình bày là đúng. Căn cứ vào Biên bản thanh lý hợp đồng ngày 01/10/2019 thể hiện có giá trị 0 đồng, do đơn vị khảo sát thực hiện không phù hợp với quy hoạch của địa phương nên Bưu điện tỉnh M không còn nghĩa vụ thanh toán cho Công ty Q, không đồng ý theo yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 48/2022/DS-ST ngày 11/3/2022 của Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M quyết định (*tóm tắt*):

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn. Buộc Bưu điện tỉnh M phải trả cho Công ty Q tổng số tiền 395.478.000 đồng.

Ngoài ra bản án sơ thẩm còn tuyên về lãi suất do chậm thi hành, về án phí và quyền kháng cáo của các bên đương sự.

Ngày 25/3/2022, Bưu điện tỉnh M kháng cáo bản án sơ thẩm.

Tại Bản án dân sự phúc thẩm số 163/2022/DS-PT ngày 01/7/2022, Tòa án nhân dân tỉnh M quyết định (*tóm tắt*):

Giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số 48/2022/DS-ST ngày 11/3/2022 của Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M.

Bản án phúc thẩm còn tuyên về lãi suất do chậm thi hành, về án phí và hiệu lực thi hành của bản án.

Ngày 02/02/2023, Tổng Công ty Bưu điện Việt Nam (VNPost) có đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm đối với bản án phúc thẩm nêu trên.

Tại Quyết định số 167/QĐKNGĐT-VKS-DS ngày 19/7/2023, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh kháng nghị giám đốc thẩm đối với Bản án dân sự phúc thẩm số 163/2022/DS-PT ngày 01/7/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh M, đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử giám đốc thẩm theo hướng hủy toàn bộ bản án dân sự phúc thẩm và Bản án dân sự sơ thẩm số 48/2022/DS-ST ngày 11/3/2022 của Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M. Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án thành phố M, tỉnh M giải quyết lại theo đúng quy định pháp luật.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đề nghị Hội đồng xét xử giám đốc thẩm chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1]. Ngày 17/8/2016, Ủy ban nhân dân huyện NH ban hành Quyết định số 1586/QĐ-UBND về việc phê duyệt đồ án điều chỉnh, mở rộng quy hoạch chi tiết xây dựng khu Trung tâm hành chính thị trấn R, huyện NH (tỉ lệ: 1/500). Bưu điện tỉnh M được tiến hành xây dựng công trình Bưu điện huyện NH thuộc phạm vi quy hoạch nêu trên. Ngày 08/11/2016, Bưu điện tỉnh M ký kết Hợp đồng tư vấn khảo sát địa chất số 08/2016/HĐ-TV với Công ty Q để được tư vấn khảo sát địa chất cho công trình *"Nhà làm việc Bưu điện huyện NH, tỉnh M"*. Quá trình thực hiện hợp đồng thì xảy ra tranh chấp, Công ty Q khởi kiện yêu cầu Bưu điện tỉnh M phải thanh toán số tiền 411.731.000 đồng (tiền giá trị hợp đồng, tiền phạt chậm thanh toán và chi phí tạm ứng án phí).

[2]. Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M thụ lý vụ án dân sự về việc: *"Tranh chấp hợp đồng dịch vụ tư vấn khảo sát địa chất"* xét xử: chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của Công ty Q; buộc Bưu điện tỉnh M phải thanh toán cho Công ty Q số tiền 395.478.000 đồng. Bị đơn Bưu điện tỉnh M kháng cáo bản án sơ thẩm và được Tòa án cấp phúc thẩm giải quyết giữ nguyên bản án sơ thẩm.

[3]. Hồ sơ vụ án thể hiện:

Bưu điện tỉnh M là Chi nhánh, cũng là đơn vị hạch toán phụ thuộc Tổng công ty Bưu điện Việt Nam (*BL 45-46*). Theo Giấy chứng nhận đăng ký hoạt động chi nhánh số 2000490326 *(đăng ký lần đầu ngày 26/12/2007, đăng ký thay*

đổi lần 7 ngày 25/04/2022) và Điều lệ tổ chức và hoạt động của Tổng Công ty Bưu điện Việt Nam ban hành kèm theo Quyết định số 1538/QĐ-BTTTT ngày 01/9/2016 của Bộ trưởng Bộ thông tin và Truyền thông, cụ thể theo điểm c khoản 2 Điều 1 quy định: "*Đơn vị hạch toán phụ thuộc Tổng công ty Bưu điện Việt Nam"* là các Bưu điện tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương và tương đương, các công ty, văn phòng đại diện nằm trong cơ cấu của Tổng công ty Bưu điện Việt Nam, như vậy Bưu điện tỉnh M là đơn vị hạch toán phụ thuộc Tổng Công ty Bưu điện Việt Nam không có tư cách pháp nhân.

Điều 84 của Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định chi nhánh pháp nhân không có tư cách là đương sự trong vụ án dân sự và pháp nhân phải chịu trách nhiệm dân sự phát sinh từ giao dịch do chi nhánh xác lập, thực hiện.

Mặc dù, Bưu điện tỉnh M là đơn vị ký kết hợp đồng tư vấn khảo sát địa chất với Công ty Q, nhưng khi Công ty Q khởi kiện Bưu điện tỉnh M, lẽ ra Tòa án cấp sơ thẩm phải làm rõ việc Bưu điện tỉnh M ký kết hợp đồng với Công ty Q dựa trên cơ sở nào (văn bản ủy quyền hoặc là đại diện cho Tổng công ty Bưu điện Việt Nam,…) để hướng dẫn đương sự khởi kiện vụ án đúng đối tượng là Tổng công ty Bưu điện Việt Nam vào tham gia tố tụng với tư cách là bị đơn trong vụ án. Tòa án cấp sơ thẩm xác định bị đơn là Bưu điện tỉnh M là không đúng, vi phạm ngiêm trọng thủ tục tố tụng; Tòa án cấp phúc thẩm không phát hiện Tòa án cấp sơ thẩm có vi phạm này mà giải quyết giữ nguyên bản án sơ thẩm cũng là không đúng, gây ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của Tổng công ty Bưu điện Việt Nam.

[4]. Mặt khác, Công ty Q và Tổng công ty Bưu điện Việt Nam là doanh nghiệp có đăng ký kinh doanh, việc phát sinh tranh chấp các bên đều có mục đích lợi nhuận, căn cứ khoản 1 Điều 30 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 cần xác định đây là tranh chấp về kinh doanh, thương mại thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án thì giải quyết vụ án mới đúng quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: Điều 325; điểm a khoản 1 Điều 337; khoản 3 Điều 343; Điều X và Điều 349 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

1/ Chấp nhận Quyết định kháng nghị số 167/QĐKNGĐT-VKS-DS ngày 19/7/2023 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

2/ Hủy toàn bộ Bản án dân sự phúc thẩm số 163/2022/DS-PT ngày 01/7/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh M và Bản án dân sự sơ thẩm số 48/2022/DS-ST ngày 11/3/2022 của Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M xét xử vụ án: *"Tranh chấp hợp đồng dịch vụ tư vấn khảo sát địa chất*" giữa nguyên đơn là Công ty TNHH Tư vấn Xây dựng và Giao thông Q với bị đơn là Bưu điện tỉnh M.

Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân thành phố M, tỉnh M giải quyết sơ thẩm lại theo đúng quy định pháp luật.

3/ Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày Hội đồng giám đốc thẩm ra quyết định./.

Nơi nhận:
- Chánh án *(để báo cáo);*
- Vụ pháp chế và QLKH-TANDTC *(để biết);*
- VKSNDCC tại Thành phố Hồ Chí Minh;
- TAND tỉnh M;
- TAND thành phố M *(kèm hồ sơ vụ án);*
- Chi Cục THADS thành phố M*;*
- Các đương sự *(theo địa chỉ);*
- Lưu: VT (VP, GĐKT II, THS), hồ sơ vụ án_15b

TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Bùi Đức Xuân